

§

13–16

Riektá avkkít suomagielav, meängielav ja sámegielav duobbmotávllájn

13§ Gut la oassebielle jali sadjásavsj oassebälláj riektáássjen jali ássjen tjuottjudusriektán, diggerriektán, ednam- ja birásduobbmotávllán jali jávrreriektáduobbmotávllán duobbmogievlijn mij állásit jali muhtem mudduj hiehpá kommuvnaj *Jiellevárre, Haparan-da, Giron, Bajel ja Badjeduornus* la riektá adnet suomagielav jali meängielav riektáássje jali ássje giehtadallamin, jus riektáássjen jali ássjen la tjanos dáj kommuvnajs muhtemij. Sámegeiellaj la fámon sámmilágásj dakkir duobbmotávllán duobbmogievlijn mij állásit jali muhtem mudduj hiehpá kommuvnajn *Árjepluovve, Jiellevárre, Jáhkámáhkke* jali *Giron*, jus riektáássjen jali ássjen la tjanos dáj kommuvnajs muhtemij.

Riektá adnet suomagielav, meängielav ja sámegielav gábtjtá aj duobbmotávllájt gási duobmo jali márrádus riektáássjen jali ássjen mij miejnniduvvá vuostasj biehkken gujddiduvvá.

14§ Riektá adnet suomagielav, meängielav jali sámegielav riektáássijn jali ássijn duobbmotávllájn 13. § milta gábtjtá riektáv sisi vaddet tjállagijt ja tjállalásj duodastusáv dán giellaj, riektá oadtjot tjállagijt ma gulluji riektáássjáj jali ássjáj njálmálatjtat járggálm dán giellaj ja riektá njálmálasj sjehtadallamin duobbmotávllá ávddán ságastit dáv gielav. Duobbmotávllá galggá járggálit tjállagijt ja tjállalásj duodastusájt dárogiellaj, jus ij la tjávto ávkedibme.

Duobbmotávllá galggá aj ietján rahtjat unneplágo-gielav adnet ietjas aktavuodajn oassebielijn jali suv sádjasattjajn.

Gájkka riektáássijn ja ássijn ma gábtjtáduvvi riektás adnet suomagielav, meängielav jali sámegielav duobbmotávllájn 13. § milta la oassebielen jali sadjásattjan oassebälláj manna ij la juridikalasj viehke riektá ánuvisán oadtjot duobmo ja duobmoorev jali márrádusáv ja márrádusorev tjállalattjat járggálm dán giellaj.

15§ Gut sihtá suomagielav, meängielav jali sámegielav adnet riektáássje jali ássje giehtadallamin duobbmotávllán 13. § milta galggá ádnót dav riektáássje jali ássje álgadime gáktuj jali vuostasj bále gá oassebielle galggá moalgedit riektáássjen jali ássjen.

Ánuvis oadtjot járggálimev 14. § goalmat biehkke milta ávddájbiejaduvvá váhko sinna duobmo jali márrádusá diededimes, jus dakkir ánuvis ij la ávddájbuvteduvvam ávdebut riektáássje jali ássje giehtadallamin.

Jus ánuvis adnet unneplágo-gielav jali oadtjot járggálimev ávddájbuvteduvvá manjebut gá majt diededuvvá vuostasj ja nuppen biehkken de dat oadtju hilgoduvvat. Dakkir ánuvis oadtju aj hilgoduvvat jus la bigos danna l vierreájggomus.

16§ Jus oassebielen jali sadjásattjan oassebälláj la riektá adnet suomagielav, meängielav jali sámegielav gierregin, de dálkká aneduvvá njuolgadusáv milta 5. kap. 6-8. §§ ja 33. kap. 9 § gierrekbalán ja 50-52. §§ tjuottjudusprosásalágan (1971.291).

**Länsstyrelsen
Stockholm**
Box 22067
104 22 STOCKHOLM
Tel: 010-223 10 00

Sametinget
Box 90
981 22 GIRON/KIRUNA
Tel: 0980-780 30

§ 19–21

Tjuollidasá & Dábelijtjuovvom

19§ Jus gávnnuji sierra oare de ráddidus loa-beduvvá diededit njuolgadusáv hárráj ahte vissa fábmudahka mij la ráddidusá vuollásasj galggá tjuoldastuvvá 8. § ano-dimes. Sámmiláhkáj la fámon ráddidusá fámodime manjebela dajvvaj ja kommuvnaj komu-nalásj fábmudagáj gáktuj.

20§ Tjuottjudufábmudagáj anodibme dán lágás galggá dábelijtjuovvodu-uvvá. Ráddidus diedet njuol-gadusájt makkir jali makkir fábmudagáj hárráj ma galggi ávdásvástedi dábelijtjuovvomis. Dábelijtjuovvomávdás-vástádus mierkki ij avtak gártjedibme gáhtjoávdás-vástádusán mij la rávkadum ietjá fábmudagájda.

21§ Fábmudahka dábeli-jtjuovvomávdás-vástádusán galggá vil rádevaddemijn, diededimijn ja dakkir dájmanj viehkedit ietjá tjuottjudusávbmudagáj lága anodimen.

1–12 §§

§

17–18

Suomagiella, meängiella ja sámegiella ávddáskávlán, vissa ietjá pedagávgák dájman ja vuorrasijhuvson

17§ Riektá áktugattjajda vissa bálen fáladuvvat ávddáskávlán ja vissa ietjá pedagávgák dájman suomagiellaj, meängiellaj jali sámegiellaj njuolgaduvvá 8. kap. 12 b § ja 25. kap. 5 a § skávlálágan (2010:800).

18§ Kommuvna mij gávnnu tjuottjudusguovlon galggá fállat gev rávkká dáv máhttelisvuodav oadtjot állés jali ájnas biehkke dievnastusáv ja huvsos mij fáladuvvá rájáj gas-kan vuorrasijhukusj bargges gut máhtá suomagielav, meängielav ja sámegielav.

18a§ Kommuvna mij ij gávnnu avtak tjuottjudusguovlon galggá fállat gesi dáv rávkká máhttelisvuodav oadtjot állés jali ájnas biehkke dievnastusáv ja sujtos mij fáladuvvá rájáj gas-kan vuorrasijhukusj barggijs gudi bukti suomagielav, jiddisj, meängielav, romagielav jali sámegielav, jus kommuvnan gávnnuji bargge dakkir giella-máhttudagáj. Sámmi l fámon kommuvnaj mij gávnnu tjuottjudusguovlon vissa giellaj mij guosská ietjá giellajda.

18b§ Kommuvna galggá dakkir huvso rájáj gaskan mij fáladuvvá 18. ja 18 a §§ vieledit vuorrasij dárbov bajásanedit ietjas kultuvralasj identitehtav.

18c§ Kommuvna galggá diededit gev áhtsá dárjav vuorrasijhuvso rájáj sinna máhttelisvuodaj hárráj dakkir dievnastusáv ja hukusj mij die-deduvvá 18. ja 18 a §§.

§ 1–5

Gájjkásasj biejadusá

1§ Láhka sisanet biejadusájt riikkasj unneplágoj, riikkasj unneplágojelaj, tjuottjudusguovloj hárráj ja riektá adnet unneplágojelav tjuottjudusfábmudagáj ja duobbmotávvláj ja biejadusá vuorrasij huvvoj hárráj. Láhka sisanet aj biejadusájt laga anodime dábelijtjuovvoma hárráj.

2§ Riikkasj unneplágo li juvdára, roma, sáme, svierikuobmelattja ja duornosliegega Svieriga välgogisvuoda gáktuj Europaráde rábmakonvensjávna milta suoje hárráj riikkasj unneplágojda (SÖ 2000:2) ja europa biejadus

rikkadávva- jali unneplágojela hárráj (SÖ 2000:3)
Giellalágan (2009:600) diededuvvá riikkasj unneplágojela li suomagiella, jiddisj, meangiella, romagiella ja sámegiella.

3§ Kommuvna ja dajvva galggi diedojvaddet riikkasj unneplágojt sijá riektáj hárráj ja álmuga ávdás-vasstádus dán lága milta ja biejadusájda majda dát láhka vuonet. Sámme l fámon stáhta tjuottjudusfábmudagájda maj doajmma l ájnas riikkasj unneplágojda jali unneplágojelajda.

4§ Giellalágan (2009:600) diededuvvá álmugin la sierralágásj ávdásvasstádus suodjitjit ja ávdeditjtat riikkasj unneplágojelaj.
Almulasj galggá aj ietján ávdánahttet riikkasj unneplágoj máhttelisvuodajt bisodit ja ávdedit ietjasa kultuvrav Svierigin. Mánáj kultuvralasj identitehta ávdánibme ja ietjasa unneplágojela adnemav galggá sierraláhkáj ávdeduvvat.

5§ Tjuottjudusfábmudagá galggi vaddet riikkasj unneplágojda máhttelisvuodav bájnatiibmáj ássijn ma sidjij guoski

ja guhkás máhttelis rádedit unneplágoj dakkir ássijn.

Rádedibme vuostasj biehe milta dagáduvvá gá tjuottjudusfábmudahka strukturidum ságastallamav adná riikkasj unneplágoj ulmijn máhttet sijá vuojnojt ja dárbojt vieledit fábmudagá mierredimen.

Lágan (2022:66) konsultasjávna gáktuj mij guoská sáme álmugin gávnnuji sierralágásj biejadusá konsultasjávna gáktuj sáme álmugin.

5a§ Tjuottjudusfábmudagá galggi sierraláhkáj ávdedit mánáj ja nuoraj máhttelisvuodajt vieledibmáj ja rádedibmáj ássijn ma sidjij guoski ja hiebadit vuogijt dajda sijá ávdeldimijda.

5b§ Kommuvna ja dajvva galggi dáhkkitid ulmijn ja njuolgasjávna ietjasa unneplágojelav bargguj.
Diedo ulmijn ja njuolgasjávna vuostasj biehe milta galggi ánuvisán vatteduvvat fábmudahkaj manna l dábelijtjuovvoma ávdásvasstádus 20. § milta.

§ 6–7 Tjuottjudusguovlo

6§ Tjuottjudusguovlojn suomagiellaj miejniduvvá kommuvna *Botkyrka, Eskilstuna, Jiellvárre, Hallstammar, Haninge, Haparanda, Huddinge, Håbo, Giron, Köping, Bajel, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tierp, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Österåker, Östhammar* ja *Badjeduornus*.

Tjuottjudusguovlojn meangiellaj miejniduvvá kommuvna *Jiellvárre, Haparanda, Giron, Bajel* ja *Badjeduornus*.

Tjuottjudusguovlojn sámegiellaj miejniduvvá kommuvna *Árjepuovve, Árviesjávrrie, Bierje, Jiellvárre, Herjedaelie, Jáhkámáhkke, Giron, Likssjuo, Málage, Suorssá, Lusspie, Straejmie, Ubbmem, Vuoltjere, Ååre, Älvdaelie* ja *Staaere*.

7§ letjá kommuvna gá ma diededuvvá 6. § máhtti átsávisá mañjela loabeduvvat gávnnot tjuottjudusguovlon suomagiellaj, meangiellaj jali sámegiellaj. Márrádus kommuvna galggá loabeduvvat gávnnot tjuottjudusguovlon mierreduvvá ráddidusá.

Kommuvna mij gávnnu tjuottjudusguovlon ráddidusá márrádusá mañjela máhtta ráddidusán áhtsát álgusmannama hárráj tjuottjudusguovlos. Ráddidus oadtju álgusmannama hárráj mierredit dássjá val jus gávnnuji sierralágásj oare.

Ráddidus oadtju njuolgasjávna diededit sábrama ja álgusmannama hárráj tjuottjudusguovlos.

§ 8–12

Riektá adnet suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav fábmudagáj

8§ Aktugattjain la riektá avkit suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav sijá njálmálasj ja tjálasj aktavuodajn tjuottjudusfábmudagáj man geográfalasj doajmmaguovlo álláset jali muhtem mudduj la sámilágásj gá unneplágojela tjuottjudusguovlo. Fámon la ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebielle, jus ássjen la tjanos tjuottjudusguovluj.

Jus aktugasj adná suomagiellav, meangiellav jali sámegiellav dakkir ássjen, de fábmudahka l välggogis vásstedit njálmálettat sámme giellaj. Aktugattjain gejn ij la juridikkasj viehe la vil riektá ánuvisán oadtjot tjálasj járggáimev márrádusá ja márrádusoarev ássjen suomagiellaj, meangiellaj ja sámegiellaj.

Fábmudahka galggá aj ietján rahtjat duostot aktugattjain dájda giellajda.

9§ Tjuottjudusguovlo álggolin la aktugattjain riektá adnet suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav njálmálasj ja tjálasj aktavuodajn tjuottjudusfábmudagáj ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebielle, jus ássje giehtadaláduvvá bargges gut máhtta unneplágojela.

10§ Aktugattjain la agev riektá adnet suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav sijá tjálasj aktavuodaj *Rikkabiejve oahttsij* ja *Nuppástimoahtsijn*. Sámme l fámon aktugattjain tjálasj aktavuodajn *Justitiekanslerijn, Oadjofábmudagáj, Vároffábmudagáj* ja *Barggogaskostimfábmudagáj* ássijn majn aktugasj la oassebielle jali sadjásasj oassebielle.

11§ Tjuottjudusfábmudagá galggi barggat ahte gávnnu bargge máhttudagáj suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav gánná rávkaduvvá aktugattjain aktavuodajn fábmudagáj.

12§ Tjuottjudusfábmudagá oadtju mierredit sierra ájgijt ja sierra sajev duostotjit manádimijt aktugattjain gudi suomagiellav, meangiellav ja sámegiellav ságasti, ja adnet sierralágásj telefávnaájjijt.